

A Nemzeti Földalap helyzete és szerepe a földbirtok-politikában*

Benedek Fülöp,

a Magyar Nemzeti Vagyon Zrt. vezérigazgató-helyettese

**Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Szervezők!
Hölgyeim és Uraim!**

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy megköszönjem mindazoknak a közreműködését, akik a Nemzeti Kataszteri Program megvalósításában, tervezésében, a digitalizált adatok hasznosításában részt vettek, illetve részt vesznek.

Az adatbázis rendelkezésre áll, a hitelt felhasználtuk, de – részben az adatbázis hasznosítása, másrészt kényszerítő körülményként az igénybe vett források törlesztése miatt – a mostani joggyakorlónak, azaz a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nek (MNV Zrt.) a jövőben is nagyon komoly feladatai lesznek.

Előadásomban igyekszem a rendelkezésre álló időben egy gyors keresztmetszetet adni arról a földbirtok-politikáról, amit a Nemzeti Földalap szándékozik részben a 2008-as, részben az azt követő években betölteni. Az előadás témáit a jogszabályi környezet, majd az állam tulajdonában lévő külterületi termőföldek bemutatásával, végül a földbirtok-politikával összefüggő adatokkal szándékozom kitölteni.

A jogszabályi környezet szempontjából nagyon fontos utalni a 2007. évi CVI. törvényre, amely az egységes állami vagyongazdálkodás alapelveit és hozzárendelt jogszabályi keretet adja meg. Ebből fontos kiemelni, hogy a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter továbbra is a földbirtok-politikáért felelős és jogosult miniszter, aki továbbra is meghatározza ezzel kapcsolatban az éves földbirtok-politikai irányelveket. Ő dönt azokban a földbirtok-politikához kapcsolódó kérdésekben, ami a földpiac szabályozásában, a

földhaszonbérletben döntő, és rendelkezik a felügyelet és ellenőrzés szabályairól.

A másik ilyen jogszabályi háttér a Nemzeti Földalapról szóló törvény, amelynek rendelkezései részben maradtak hatályban a vagyontörvény ez év január 1-jétől történt hatályosulásával. Érdeemes azonban erre visszatekinteni, mert ez volt az első olyan kerettörvény, amely részletesen szabályozta a földbirtok-politika legfontosabb kereteit. 21 szempontot határozott meg, további 19 szemponttal a parlamenti határozat egészítette ki a legfontosabb elemeket. Ebben minden olyan, a birtokpolitikával összefüggő kérdés szerepelt, ami már nemzetközi mércével mérve is meghatározó jelentőségű (pl. földértékesítés, földhasznosítás, földvédelem).

Az 1994. évi termőföldről szóló törvény egy olyan kerettörvény, amit rengeteg kritika ér. Szerencsésebb lenne, ha nem lenne túlpolitikálva, ha néhány szakmai szempontot a törvényalkotók a közeljövőben át tudnának rajta vezetni, de alapfunkcióját napjainkban is ellátja.

Talán sokaknak idegenül hat, de a földbirtok-politikát nagy mértékben befolyásolja az 1992. évi államháztartásról szóló törvény. Nem az 1992. évi keretek miatt, hanem azért, mert a kereteket minden évben a következő évre meghatározzák, és a különböző kiegészítések a földbirtok-politikához kapcsolódó éves kereteket szabják meg. Csak két dolgot emelik ki. Önök biztosan tudják, hogy az államháztartási törvény 2005-ben rendelkezett a Honvédség számára feleslegessé vált ingatlanok Nemzeti Földalaprak történő átadásáról, illetve ezek értékesítéssel történő hasznosításáról, és az értékesítésből eredő bevétel életjáradékra fordításáról.

Ugyanígy rendelkezett az államháztartási törvény az egyéb, a vízügyi, a belügyi és más minisztérium és központi szervekhez tartozó földek Nemzeti Földalap részére történő átadásáról és hasznosításáról.

* „A XXI. század kataszteri térképei” című, 2008. május 29–30-án, az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztálya, a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság és a Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság közösen szervezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett változata. *Fotó: HBA*

A mindenkori költségvetési törvény adja meg a földbirtok-politikához az anyagi keretet (pl. osztatlan közös tulajdonú földek kimérése, vagy a birtokpolitikához elengedhetetlenül szükséges földvásárlási, birtokösszevonási céllal történő kamattámogatások).

Ez a törvény szabja meg például, hogy az életjáradékra mennyi összeg használható, illetve azok forrásait milyen földbirtok-politikával tudjuk biztosítani. Vállalja-e ezt az állam, vagy azt mondja, hogy az eddig fölvásárolt földterületekből meghatározott nagyságrendű területet lehet értékesíteni – mint ahogy ezt az idei évben is tette – és ezt életjáradékra kell fordítani.

Ezek tehát azok a legfontosabb, napi birtokpolitikát befolyásoló jogszabályok, amelyeket érdemes folyamatosan nyomon követni.

A Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kiemelkedő tevékenységét a Nemzeti Földalappal kapcsolatos feladatok határozzák meg. A mezőgazdasági területek közül, ami eredetileg a Nemzeti Földalapról volt, az 1 millió 420 ezer hektár, amely a jogszabályi előírások teljesülése után 2 millió 576 ezer hektárra növekedett. Ez a Kincstárnál és más központi szerveknél lévő földterületeknek az összegzéséből alakult ki. Ennek a zömét az erdőgazdaságok teszik ki, illetve ehhez tartozik kb. 25 ezer hektár nemzeti parkoknál lévő földtulajdon. Összességében tehát nagyon nagy értékkel kell számolni.

A követendő földbirtok-politikai irányelveket azért állítottam be az előadásba, mert ezeket

szabta meg Gráf József miniszter úr a sok-sok földbirtok-politikai irányelvből, amit 2008-ban alkalmazni kell. A földpiac élénkítésénél a kisebb területű földrészek értékesítésére, a versenyképes birtokszerkezet kialakítására, a művelési ág váltására – csak egy-két gondolatot emelek ki – a mezőgazdasági területek erdősítésére az „Új Magyarország vidékfejlesztési program” keretén belül szándékozunk figyelmet fordítani. A különleges rendeltetésű gazdaságokat – oktatás, kutatás, és egyebek – kiemelten szándékozik kezelni, és a bérleti rendszer kialakításában várhatóan egy hónapon belül, Miniszter úr kontrolljával megjelenik a 20 éves bérleti jogviszony értékesítésének lehetősége.

A legjelentősebb intézkedés a „Földet életjáradékért” program 5. ütemének megvalósítása várhatóan az év szeptemberében kerül meghirdetésre.

Befejező gondolatként a hasznosítás legfontosabb elemeit emelem ki. A földtulajdon és haszonbérlet, a pályázatással történő haszonbérbeadás esetében nagyon fontosnak tartjuk, hogy az MNV Zrt. adatai (ugyanúgy, mint ahogyan a Nemzeti Kataszteri Program Kht. adatai is nyilvánosak voltak) mind hozzáférhetők. A vásárlás szempontjait szintén a minisztérium földbirtok-politikai irányelvei alapján határoztuk meg, és rendelkezünk arról is, hogy az átmenetileg nem hasznosítható vagy bérleti jogviszonyban nem lévő földeknél milyen technikával történjen azok hasznosítása.

□

Digitális földhivatal kialakításának stratégiája*

Sirman Ferenc szakállamtitkár,
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mivel Önök valamennyien érintettjei annak a folyamatnak, ami az elmúlt években zajlott és a következő években is folytatódik, csak egy rövid

frissítést, emlékeztetőt szeretnék tartani arról, hogy mit tervezünk a következő időszakban.

Valamennyien tudjuk, hogy az állami információkezelés elsődleges célja a központi garanciára szoruló adatok hiteles és naprakész kezelése. A klasszikus szolgáltatói modellben ügyfélként megjelenő magán- és jogi személyek ugyanakkor egyre közvetlenebb és gyorsabb elérést igényelnek ezen adatok lekérdezéséhez és karbantartásához.

A kataszteri és jogi adatok egységesen képezik az ingatlan-nyilvántartást, ezért természetes elvárás ezen adatok összefüggő kezelése. Költség-

* „A XXI. század kataszteri térképei” című, 2008. május 29–30-án, az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztálya, a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság és a Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság közösen szervezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett változata. Fotó: HBA